

CONSTANȚA

ABONAMENTELE:

In țară pe 1 an . . . . . 10 lei
 6 luni . . . . . 6 lei
 Pentru străinătate porto în plus.
 — încep de la 1 ale fiecărui luni. —
 — Se plătesc înainte —
 Cu exemplar 20 bani, vechiu 30 bani.

Director-proprietar: P. GRIGORESCU

APARE DUMINICA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

— Strada Elenă No. 8. —

ANUCIURILE:

Pe pagina IV rîndul . . . . . 30 bani
 III . . . . . 1 lea.
 INSERTII ȘI RECLAME
 Pe pagina III rîndul . . . . . 2 lei
 — Serviciile nefrancate se refuză. —
 Manuscrisele, nu se înapoiază.

Popularea Dobrogei

ȘI
 BĂJENARIÎ BRAILENI

Suntem cel dintâiu, cari acum patru ani am susținut prin revista *Dobrogea*, că nu e înțelept a se încuragea dislocarea locuitorilor de peste Dunăre și a se favorisa trecerea lor în această provincie, pentru resonele social-economice, ca populațiunea este destul de rară și nu e consult a se estinde prea mult forțele productive ale unui popor, desmembrându-se și mai mult un trup deja prea deșirat cum e al țării noastre.

Not pledam de pe atunci, și chiar mai înainte, pentru înlesnirea imigrațiunei aici a elementului român de peste hotare, mai cu seamă din Transilvania și Banat, pentru că acolo exista o surcrescența de populațiune, pe care, dacă nu o primim noi, o înghite pentru vecie Oceanul Slav, revărsat peste noi de la munții Urali și până la Adriatică.

Trebue să constatăm aci, ca deșteptările și îndrumarea noastră n'au produs pretutindenea efectul dorit; din potrivă, am fost siliți a registra mai multe cazuri, unde, de către agenții fiscali, nu se respecta pentru coloniștii de peste hotare nici amânarea de plata dărilor pe timpul de 3 ani, termin prevădută de articolul 29 din legea proprietății.

Din acesta, și multe alte cauze, mai n'a mai venit nimenea în Dobrogea de la ultima parcelare și până acum, iar surcrescența de care vorbim se îndreptăza tot spre Rusia, Bulgaria și Serbia. — Și acum chiar, emigrațiunea ardelenilor și bănațenilor se continuă în spre Basarabia și împrejurimile Mării de Azov, în spre Serbia și Bulgaria, spre desiluzionarea tuturor utopiștilor cari cred ca se pôte opri o mișcare de emigrațiune, pornită din împrejurări silită, cu vorbe late patriotice de rezistență, spre nesla-

birea masselor din provinciile subjugate.

Ca împrejurimile Ilevnei și multe alte localități din Bulgaria și Serbia sa umplu sub ochii noștri cu români ardeleni și bănațeni, marturisescă cel ce i a vădută și a întâlnit câte-va cete pe drum, d-l Ionel Gradișteanu, care cu atâta zel și inimă caută și se ocupa de sôrta Românilor din afara de regat.

În sprijinul părerii emisa de de noi, că din nici un punct de vedere nu e bine a se favorisa trecerea românilor din regat dincoace, aduceam esemplul statului american, dicând: „*De ce nu se împing spre adânc, spre interior, populațiunile după cîstele meridionale ale Americii, ci se caută coloniștrii pentru acele ținuturi?*”

Pentru că un stat nu pôte prospera, când populațiunea este într'o vecnică mișcare. Într'un asemenea stat, nici agricultura nu se poate desvolta cu destula intensitate, nici industria nu va putea lua nascere, iar comerțul va fi întreg și tot-deuna în mâinile străinilor, după cum și e cazul în țara noastră. Acesta pentru că, ocupațiunile agricole, ori cât ar fi de nelucrative, sunt tot-deuna preferate altor ocupațiuni. Din potrivă, acolo unde populațiunea e deasă, unde centrele sunt mai rotunde și populațiunea stabila, activitatea e mai mare și progresul mai repede. Acolo și agricultura și industria și comerțul sunt mai lucrative; acolo și instituturile politice și cele culturale se desvolta mai repede, fiind mai accesibile poporului, de cât într'un stat ai carul locuitori se deplasează și împrăscie vremelnicesc în toate direcțiile, umblând după câmpuri noi de exploatat.

Într'un asemenea stat progresul e cu neputința cât ține perioada de mișcare.

Desigur, pe asemenea resone s'a făcut improprietărea clăcășilor de la 1864, și tot pe aceste resone, de ordin superior, se vindă acum moșiile Statului din în-

treaga țară și din Dobrogea.

Se înțelege de sine, că ceea ce se face în mare, cu privire la țara întreagă, se face și în mic: se da pământul, mai înteu celor ce se cuvine, celor din localitate, și pe urma celor din prejur.

În Dobrogea au prisosit și prisosesc mari întinderi de pământ peste trebuințele în ligenilor. Cine să fie preferat la cumpărarea acestor pământuri? Noi am espus vederile noastre de publiciști încă de la 1869 prin numita revista, și le-am repetat anul expirat și cel curent prin culoncele acestui diar. Noi, pentru resonele espuse, am preferit pe românii din afara de regat, și preferința noastră s'a preîntâlnit cu întregul asentiment al Camerei deputaților și a d-lui ministru respectiv, la prima ocaziune când s'a pus cestiunea pe acest teren, în ședința de la 17 Martie, cu ocazia discușiunilor la care a dat loc interpelarea d-nului deputat Bratașan.

Dar românii de peste hotare nu vin, — ce e drept, nici n'au avut când, de la Martie și până acum — fiind-că nu le este posibil a veni acum în timpul verii, al lucrului. Individual, nici n'au avut timpul necesar a lua cunoștința de reprinderea parcelărilor; iar în massă nu este permis, după cum n'a fost permis celor 300 de familii bănațene, înapoiate la vetrele lor de la mijlocul drumului.

Prin urmare prisosele Dobrogei se vor da indigenilor și apoi țeranilor din regat, cari n'au pământ acolo. Dar și între acestia, d-l ministru al Domeniilor face o deosebire, sôrte judicioasă de altmătrenea, contra careia n'a protestat nimenea în parlament.

Eata ce a respuns d-l ministru Carp la interpelarea ce i-a fost adresată în astă privința în ședința de la 17 Martie a. c.

„...Prin urmare populațiunea de acolo trebue să-și facută mai întâiu, (dobrogeii) căci alt-fel pôte să emigresc, și atunci ve întreb: eu

ce se va putea umplea golurile acestor provincii? Cu populațiune de dincoace de Dunăre? Este evident că acesta ar fi o rea politică, fiind-că, după cum v'a spus d. Gradișteanu, cea mai mare proporțiune la kilometru pătrat este de 43 suflete. Într'o țară și cu un pământ care pôte hrăni cel puțin 90 suflete pe kilometrul pătrat, înțelegem că ar fi o rea politică de a lua populațiunile din Ialomița, Braila, Covurluiu, cari sunt părțile noastre cele mai despopulate, și a le duce în Dobrogea. Pentru populațiunile acestor județe avem pământ aci de ajuns ca să le dăm, conform legii de vindare a bunurilor Statului, și nu avem nevoie să le strămutăm dincolo de Dunăre.”

Onor. ministru al Domeniilor, în consecința acestor enunțări, a dat ordina ca nici unui locuitor din cele trei județe sa nu i se vindă loturi în Dobrogea.

Nimenea nu pôte găsi această măsură în opoziție cu interesele bine cumpanite ale țării, sau a districetelor respective, unde sunt întinderi mari, Baraganul întreg domeniul al Statului, bun de distribuit țeranilor. Din potrivă, dispoziția luată isvoresce din o adâncă patrundere și cunoștința a adevăratelor principii de economie, politică și socială.

Dar, ca în toate, practica lucrurilor a turburat liniștita și conștienta aplicare a dispozițiilor luate. — Fie ca nu s'a dat din vreme cuvenitele ordine în consecința autorităților administrative și financiare din cele trei județe, fie ca nu s'a dat o publicitate destul de largă hotarilor luate, de care țeranii sa fi putut lua cunoștința la timp, peste 100 familii din cele trei județe au trecut și s'au aședat în Dobrogea, după ce, se înțelege, s'au desfăcut de totă gospodăria de acolo. Unii cu autorizația prefecturii locale, alții fără, dar toți provăduți cu certificate de liberă dislocare, s'au aședat prin satele comunelor Pazarlia, Edilkiot și Hîulbiul, pe unde au făcut arături și parte dintr'oșii locuințe.

Tuturor acestor familii, fara deosebire de statul lor civil — caci, sa nu se uite, mare parte dintr'ensii sunt de peste hotare, fosti *terlasi*, cum li se dice dincolo, cari conform legii comune n'au drept sa cumpere imobile rurale peste Dunare—li se refuza acum vindarea de loturi in Dobrogea, chiar si acelora cari s'au stabilit aci inainte de a se cunoaste hotarirea luata!

Scim ca d-l Irefect a facut destule reiterate raporte, insistand asupra nedreptatii ce se face acestor locuitori, fara ca ei sa fie intru nimica vinovati.

Ce vor devni acesti bajenari? Nici ei, nici noi, nici inesei prefectura, nimenea nu pote sci ce se va alege de sorta lor.

Avend destule necazuri proprii, nu putem fi in curent cu toate maruntisurile ce se petrec peste Dunare. Daca onor. ministru al domeniilor a scos moșii de vindare in Braila si Ialomița, din care sa pota fi impartasiti si acesti pribegi, e absolut necesar a se face cunoscut acesta. Ei, de sigur, vor preferi 10 hectare pe domeniul Brailei, al Ciocra-Doiceștilor sau al Dalgel, sau ori unde, pe baragan, de cat aceeași intindere la granița Bulgariei, unde pana si apa este mai adanca de cat pe platourile Ialomiței.

Daca d-lui ministru respectiv li scapa ce sub vedere acesta imprejurare, insistam pe langa redactionile ziarelor *Timpu* si *Constituționalul*, rugandu-le sa ne dea deslusirile necesare, pe cari cu recunoscinta le vom reproduce in ziarul nostru, spre cunoscinta acestor omeni. — Noi suntem multumiti cu toate dispozitiile de parcelare din campania curenta. Dorim ca si acest incident sa se transeze, la un fel ca sa nu fie nica o plangere, nici o neliniste, si nu ne indoim ca așa va fi.

Impadurirea dunelor marine din Dobrogea

Asupra informatiunilor ce am dat la 15 August e. despre aprobarea unui plan si devis, pentru plantatiile statului din dunele marine de la Caranasul si Caraharman revenim; — comunicand ca din eroare de tipar s'a publicat 281.800 de ore ce s'a aprobat 201,800 de lei.

De astadata mai complectam acea informatiune cu urmatoarele detalii: Impadurirea dunelor marine coprinse in plan se va face in șase ani a câte 700 hectare anual, sau in total 4200 hectare teren nisipos sarat de plantat cu salcâm, considerandu-se lucrarile incepute diu pri-

ma-vara anului curent, de când s'apuz in executare numitul plan si devis; iar pe 5000 hectare locuri mlătinose si smarcuri, se vor face experiente cu esente moi ca anin, salcâi si plop. Salcâmul se va furnisa dintr'o pepiniera volanta (provizorie) unde se va urmări si producerea puștilor de anin din seminte, iar salciele si plopi se vor planta direct prin butasi (marcote) adusi din ostravele Dunarei de la Harsova, sau unde va fi mai convenabil pentru transport.

Suntem multumiti, pentru initiativa numitului guard general de a propune si de a se adopta impadurirea dunelor marine cu salcâm si speciile sus mentionate; acesta pentru motivul, ca pe când in Francia s'a incercat a se executa asemenea lucrari cu trestia de baltă si altele si de abia in cele din urma după propunerea si insistentele inginerului Bremontier, catre finele secolului trecut s'a recurs la pinal maritim, care in anul 1878-79 a degerat si a adus pagube insemnate (pentru 4 milioane de lei) statului si proprietarilor particulari care l'interbuințase; — la noi, se înceară de la inceput cu specii locale si din cele exotice se interbuințază numai salcâmul a cărui acimatatiune si rusticitate sunt indestul cunoscute.

Trebue sa ne felicitam asemenea pentru lucrarea de față fiind-ca locul unde se executa, ocupa mai multe fasii de teren nisipos sarat si smarcuri, improprii pentru nici o cultura, toate paralele cu malul mării Negre si pe o lungime de aproape 20 kilm., caci prin formare de padure in aceste localitati, se crează o zonă de protejtiune in contra crivatului, care este vintul dominant in localitate, si care sufla cu multa violenta direct de peste mare, contribuindu-se prin acele impaduriri, atat la urcarea valurilor acelor terenuri neproductive, cât si la insanatosirea localitatilor palustre, viciate, prin prezenta lacurilor d'imprejur, deosebit ca se produce lemnul atat de scump in localitate, dar atat de necesar ori carui locuitor.

Nu trebue inca uitat ca Romania este prima țara, unde serviciul silvic urmărește, procedurile de impadurire cu salcâm, si din câte se stie pana acum, rezultatele sunt pe deplin satisfactoare.

Trebue inca amintit, ca omeni cel mai competinti in materie de silvicultura, din strainatate s'a adresat personalului din serviciul silvic Român, sa urmărească experientele impaduririlor cu salcâm si rezultatele obtinute sa li se comunice, spre a se adopta in casa de reusita si de alte țeri, care experimenteaza cu alte specii.

In definitiv resumand pentru plantatiile de care ne ocupam, si pentru anul curent, deja sunt produse

in pepiniera Casimcea, din jud. Tulcea, puștii pentru cele 700 hectare destinate prin devis a fi impadurite in anul curent.

Cu alta ocazie vom reveni asupra experimentarilor, de a se procura pinul, silvestru si alte specii rezinoase pentru impaduririle din Dobrogea, cu care ocazie vom demonstra basat pe experientele proprii, care sunt speciile forestiere ce convin terenurilor din Dobrogea.

B.

CHOLERA

Ziarul *Corulaini* primește din Paris următoarea corespondență, de la un vechiu prieten si distins colaborator al acelu ziar, care actualmente se află acolo.

Reproducem si noi articolul spre a se vedea ca flagelul bantue mai cu sema organismele slabe.

Eata articolul:

Este regretabil ca anul acesta n'aj fost norocoși ca anul trecut, ca sa scapați de cholera, si mai ales când nici nu ve așteptați.

Or si cum insa, din cetirea jurnalelor D-v. care le primim aci, nu sa pare ca faceti prea multa galagie, prea mare tapaj

De ne-tăgăduit ca este bine sa se cheme atentiunea autoritatilor, atentiunea guvernului; dar iarasi nu de loc bine sa se bage groza in lume.

In anul trecut la Paris cholera a inceput sa apară in luna lui Iulie, si a luat ramas bun si definitiv de la noi tocmai la finele lui Septembrie. Dar jurnalele parisiene nu acuzau nici pe d-nu Carnot nici guvernul; si nici nu dădeau notițe de senzație. Fie-care uvrier, funcționar, comersant, industriaș etc. își căutau de afacerile lor zilnice in ast-fel de liniște, in cât pare ca nici nu exista cholera.

Am avut cholera in adevăr, dar ea s'a plimbat prin *Belle-ville*, *Bastille*, si străzi lateralnice, ca *Saint Dominique*, *Vaugirard* etc., adica: prin cartierele uvrierilor.

In imprejurarea de față, ca si in toate imprejurările, tot cel sarac si necoiș plătea polița.

E trist lucru, dar din nenorocire adevărat.

Hrana insuficientă, viața neregulată, alcool peste măsură, erău cauzele de căpetenie cari provoacă cholera. Afară de aceasta necurătenia si aglomeratiia, alcătuiesc cel mai prielnic avint al acestei epidemii.

D-v. ve plângeți de starea sanitară a orașului Galați, Brăila, București, etc.

Atunci noi ce sa șiem? Cine a fost la Paris, si s'a plimbat prin cartiere ca *Belle-Ville*, *Bastille* prin străzi ca *Saint Dominique*, *Sécretan* etc; de sigur trebue ca se dăbască de alarma dată de jurnalele noastre.

Aci am vădut cartiere lateralnice, in așa hal de necurătenie, in cât când le traversezi vara trebue ca să-ți astupi nasu cu batista. Pune apoi câte șase si șapte indivizi ingrămădiți intr'o singură cameră.

Am intrat intr'o și in camera unui uvrier, si in două minute am fost uevoit sa ea, caci mi se oprea respirația.

Dar la Viena? Acelas lucru.

Este frumos, si foarte curat la Paris pe marele Bulevarde, des Champs, des Elysés, place de la Concorde; iar la Viena pe Ring Strasse (caci atata au); dar dacă vei visita la Paris si la Viena cartierele lateralnice, te vei mira cum trageți într'o atmosfera grece, care apasă in tocmal ca un plumb.

Vă scriu aceste rânduri ca se va arăt ca sub raportul sanitar, noi am stat mult mai prost ca D-v. cu toate aceste cholera n'a făcut deasa-tue, si nu s'a inșipt de cât in organismul celui nehrănit, celui care ducea viața neregulată; si prin localurile cu desevarșire infecte.

Când citești jurnalele noastre, inșirand pe două coloane diferite cazuri, și-să face peru măciucă. Dacă nu ești fricos, devit fricos. Ajungi ca in tot momentul să dici: *acum m'apucă și pe mine cholera.*

Am cett o gazeta din București, care invinovația atat de mult guvernul, in cât puțin lipsa sa nu declare lumii ca d. Lascar Catargi este care a introdus cholera in țara!!

Nu dice să nu luati măsuri, să ascundeți adevărul lasand bola sa se lătescă, atunci dati peste același tablou ingoditor de la Hamburg.

Pentru ce la Hamburg, astavară, murea lumea pe un cap, si se lățise bola atat de tare? Pentru ca la Hamburg când s'a ivit cholera, autoritățile la inceput au voit s'o ascundă, eu cređut ca vor putea s'o neburnescă fara sa dea alarma.

Acastă tăcere a durat cat-va timp pana ce cholera a prins rădăcină prin cartierele uvrierilor; iar când autoritățile s'au deșteptat, era prea târziu.

Nu dice dar sa nu sa ia măsuri, dar nici dracul nu-l așa de negru cum li zugrăviți D-v. Caci in definitiv, dacă cholera este atat de teribilă, si contagioasă, cum se explica următorul fapt:

— Asta vară un jurnalist American, a plecat pentru Hamburg tocmai când cholera era in toiul ei. Acest vizitator excentric, de sigur mai curajos de cât telegrafistii nostri de la Sulina, si Galați, s'a dus in spitalul cholericii. Acest loc era locul lui de distracți.

In tot momentul era in contact cu cholericii, refușand sa ia orice precautiune de desinfectare.

Dar n'a facut numai atata. La urma, urmel, a lustr boneta unui cholerice, care murise de curand, a

tăiat în bucățele, în formă de tălăi, și punând tot acest produs într-o farfurie cu apă, a înghițit toți înțiribii cholerei, care trebuie să fi fost considerabili.

Desigur vi să pare, că ve spun o poveste, și că toate acestea este adevărat. Excentricul American n'a fost de loc atins de cholera, ci din contra în tot timpul a fost sărăvăn, sănătos, ducând o viață regulată. Partea comică era că medicul din Hamburg fugea de el nu ca de cholera, dar ca de ciumă. În cele din urmă a fost forțat să plece din Hamburg, căci resturna toate teoriile frumose ale lui Koch.

Jurnalisticul American a venit apoi aici în Paris, i s'a dat un banchet, și s'a ris mult pe socotăla cholerei.

Desigur n'angajez pe nimenea să facă năzdrăvaniile Americanului, din contra se ia măsură; dar nici nu trebuie ca cineva să se înspăimânte atât de mult, căci noi am trăit cu ea trei luni de zile. Căutați ve rog acest musafir inoportun, în timpul de față, și îl veți găsi plimbându-se prin Italia, Rusia, Austria, Anglia, Franța de sud, etc., dar nu mai este ce a fost o dată nu mai face demastrele care le facea într-o vreme, a pierdut din caracterul acut; cu alte cuvinte știința, i-a slăbit puterile.

Cholera este considerată astăzi ca o ființă gârbovită, slăbănogă, care mdine, poim-ne își va da sufletul.

INFORMAȚIUNI

Hanul de la podul din Tari-Verdi, proprietatea directorului acestui ziar, locuit de Christu Ivanof, a fost bombardat într-una din zilele trecute cu pietre de o cetă de flacăi nemți din acel sat, stricând o parte a învelişului de cărămidă și mai multe ferestre — Denunțăm cazul d-lui subprefect respectiv, rugându-l să bine-voiască a face să se ancheteze cazul și da în judecată pe vinovați.

Starea sanitară a orașului nostru este din cele mai înfloritoare. Serviciul de desinfecție funcționează prețutindenea cu destulă activitate. Tote bordeele după meidanurile primăriei se vor dărta după 3 zile, când expiră termenul acordat; iar cele particulare, declarate insalubre, să evacuează și desinfecțea tot pe socotăla Comunei. Bordeele lucrătorilor C. F. vor fi asemenea dărâmate.

Aflăm că ordinul de concentrare pentru manevre încă n'ar fi contramandat pentru județele Dobrogei. — Credem că nu pôte fi de cât o scăpare din vedere.

Legea servitorilor, dovedită nepractică, se va modifica în sesiunea viitoare.

Aflăm că d-l Căpitan Vlădescu, proprietarul moșiei Cavargie, va fi numit subprefect al plășei Tulcea.

Cutremurul de la 5 August c., a fost simțit și în comuna Topolog din plasa Hârsova, după cum ni se scrie din localitate.

Se vor înființa farmacii în orașele Medgidie, Ostrov și Isaccea. Concurusul pentru darea concesiunii se va ține la 1 Noembrie.

Luna viitoare se va deschide noul canal între Tulcea și Sulina.

Costul acestui canal, construit de societatea Danubiană, e de 3 milioane lei.

Ministerul de război a comunicat corpurilor de armată ordinele pentru contramandarea manevrelor, precum și acela pentru revocarea chemării ofițerilor de rezervă.

Guvernul rus acordă o scădere de 40 la sută asupra tarifului C. F. pentru graul și făina ce se vor introduce din Austria și România în Rusia.

Serbia a interzis din cauza cholerei, abordarea vapoarelor ce vin din porturile române.

Pașul ardelean să face pe bărăganu, s'a săpat deja până la adâncimea de 130 metri fără a țâni apă.

În urma unui ordin ministerial se permite vinderea fructelor și a pepenilor copleși în localitățile neinfecțate de epidemia cholerei.

În satul Seimeni, pe Dunăre, o oră depărtare în jos de Cernavoda, s'au întâmplat vr'o trei cazuri de boală suspectă, din care unul a fost urmat de moarte. — După cum ni se spune,

boala a eclatat la 15 August, în țina de Sf. Maria, probabil din cauza consumării de pește proaspăt din ghiolul de lângă sat. S'a izolat satul imediat cu un cordon de milițieni. De atunci și până azi n'a mai murit nimenea, iar cei bolnavi sunt în convalescență. — În tot restul județului nu e nici un caz de boală suspectă.

Apa Dunărei nu va fi ea cauza?

Miercuri seara, s'a dat obiceiul bal în folosul muzicii militare. — Balul a avut un succes neașteptat. S'a dansat până la orele 2 noaptea.

Instrucția în privința celor trei bandiți prinși și aflați în arestul local e terminată. Banda s'a format în Constanța și a pornit de la hanul lui Mussa, după strada Libertății, al cărui fost căpitan mai mulți ani Șachim Abduraman, face parte din bandă. Ei au pornit din Constanța 4 la număr, au trecut prin Mustafa-kioi și Daulukioi în Bulgaria, unde au făcut mai multe pradăciuni, fiind deja 9 inși. Lângă satul Căgek-has districtul Șumla, ei au fost atacați de o potâră de 300—400 oameni și

vr'o 2 companii de soldați bulgari, din tren, cu care au susținut o luptă de mai multe ore prin pădure, dar au reușit să scape cu toții din cordonul militar întins înprejurul pădurei, strecurându-se înapoi prin granița spre Constanța. Tovarășii lor, unul ar fi fost împușcat de geandarmii bulgari pe graniță, în lăcina Cerechez-kioi, la localitatea numită la Cereș, iar ceilalți s'au împărăsciat prin pădurile Bulgariei. — Ei susțin că n'au făcut nici o pradăciune în România, dar dau mai multe detalii de jefurile comise în Bulgaria. Ei tăgăduiesc ori-ce cunoștință și complicitate cu talharii din plasa Silistra. Subprefectul Zadic și băatul lui Covaci Raulescu, nu-i recunosc pe nici unul. Cu toate acestea e foarte probabil că ei au făcut parte din aceea bandă. Împrejurările de timp și umbrel, par a corespunde furtului celui băiat. Ei sunt adevărați bandiți.

Adevărul de la 19 și după el alte ziare bucureștene, dau o informație criminală de păcătoasă: că în Constanța ar fi fost în zilele de la 1—9 August, 39 cazuri de cholera, din care 11 mortale.

Parchea pe limba Adevăratului!
În Constanța, de la 1-9 August a c., a fost 7 cazuri de moarte: 1 Antrepsie, 1 tuberculoasă, 1 spastura, 1 disenterie 2 enterită catarchală și tuberculoasă.

În August c. până azi a murit de enterită 2, iar în anul trecut în același interval 1 persoană.

Aceste date sunt oficial autentice, culese de noi din registrele oficiului stărei civile. — De la 19 până azi n'a murit nici un om.

Din Transilvania

Se știe că autorul *Replicii*, studentul Aurel C. Popovici, e dat în judecată de către Unguri. Ziarul *Timpu* primesce din Cluj următoarele telegrame.

Cluj, 17 August.

Foile locale calomniază pe Popovici că e arestat fiindcă a vrut să fugă în România de frica procesului. Aceste foi conjură pe jurați să minte patria, adică să condamne pe acuzați.

Au sosit până acum apărătorii: *Madun* șeful Slovacilor, *Ștefanovici* din Presburg, *dr. Petrovici* din Lugoj și *I. Rusa Șiraniu*, redactor al *Trădăniei*.

D. A. C. Popovici e tot întemnițat. Se fac demersuri pentru punerea lui în libertate.

Cluj, 17 August.

Aurel Popovici e deținut în o celulă singuratică. Românii Clujeni au oferit cauză pentru eliberarea lui. Au fost refuzați. Prietinelor asemenea li s'a refuzat intrarea la Popovici sub pretext de cholera.

Măine apărătorii vor lua în discuție declarațiile studenților, cari iau răspunderea *Replicii* și pretind că sau să fie toți studenți judecați la o altă cu Popovici sau să nu se judece nimeni.

Cluj, 18 August.

Înainte de a se constitui juriul, procurorul cere să nu se permită 2 apărători. Dr. Ștefanovici protestează în contra acestei cereri. Curtea, fără a delibera, admite cererea procurorului.

Acuzații aleg de apărător pe avocatul Dr. Petroviciu. Mudron, Rusa și Ștefanovici protestează în contra deciziei Curții. Ștefanovici declară că va adresa telegrafic plângere ministrului Saiaș.

La ora 2 se constituie juriul, numai din Unguri. Președintele refuză de a se da bilete de intrare Românilor, Mudron și Petroviciu cer amânarea procesului pentru că înmânarea citățiilor a fost făcută contrariu legii; de asemenea cer eliberarea lui Popovici. Curtea respinge ambele cereri. Se da citire actului de acuzație, precum și mai multor pasagi din *Replică*.

Agencia Română depeșază:

Cluj, 18 August.

Procesul intentat cu ocazia broșurii *Replicii* a început astăzi în contra a doi din acuzați, domnii Popovici și Roman Al treilea. Acuzați d. Brote, care e absent, va fi căutat.

D. Petrovici, apărătorul domnului Popovici, a zis că nu va recuza, special, pe nici un jurat, căci el consideră pe cetățeni din Cluj, în general, ca foarte interesați prin pasiunile lor politice, pentru a putea judeca această afacere. (Mare emoțiune).

Juriul constituindu-se acuzații declară că voiesc să vorbească românește.

Se da citire actului de acuzație și mai multor părți din *Replică*.

Cluj, 18 August.

Procesul continuă. D. D. Popovici cere ca *Replică* să fie citată în întregul ei. Tribunalul respinge această propunere.

D. Petrovici declară că d. Popovici nu este singurul autor al *Replicii*; de asemenea nu el este singurul propagator, ci 38 studenți universitari. Procurorul declară că e falș că autorii propuși se ascund într-o țară străină. (Aplauze în public). După aceea pronunță rechizitorul său.

D. Popovici, în românește, și d. Petrovici, în ungurește, fac pledoariile lor. Procesul continuă.

Cluj, 19 August.

După pledoariile procurorului și ale advocaților, juriul s'a retras la 1 și jum. noaptea în camera deliberanților, pentru a da verdictul.

Bucurul Ligii culturale comunică următoarea telegramă sosită noaptea la 2 și jum.

Cluj, 19 August.

Aurel Popovici a fost condamnat la patru ani temniță, cinci sute fiorini amendă și cinci sute fiorini cheltuieli de judecasă.

Roman (fostul administrator al *Tribunului* și actualul contabil al băncii «Bistrițiana» din Bistrița) a fost condamnat la un an închisoare.

Consura ungurească, judecând *Cronica* lui Șincui, a dat verdictul următor: *Opus igne, dator patibulo dignus est.* (Cărarea merită să fie pusă în foc, iar autorul în furci). *Cronica* a scăpat în dosăria lui Șincui, iar *Replică*, florea cârmii românești contemporane, a făcut deja ocolul Europei. — Despre închisoare, Ungurii vor răspunde!

Onor. noștri abonați sunt rugați a achita abonamentele ziarelor, D. Grigoriu librar, de la care vor primi chitanța.

Abonamentele și anunțuri se pot adresa atât la redacție cât și la librăria D. Grigoriu.

ANUNCIU

Aven o bre a aluce la cunoscinta onorabilului public ca au deschis in acest oras pe Str. Miron cel Mare No. 1 (fosta fabrica de sare Bombone), o

FABRICA DE RAHAT SI HALVA

(Societate de fabrica de zahar din Galati)

in care fabricam si vandem in angros si in detalii Rahaturi, Halvale, diferite Dulceturi de munte, Bombone, Cafe tari, Prajituri si diferite alte marfururi de ac sta bransa cu prajitura cele mai convenabile.

Marfurile aceste le vandem garantand de calitatea lor buna.

Primum si comande de orice cantitate, pe care le executam prompt.

Aven multa speranta ca onor. Public nu va lipsi ana da concursul d-lor.

Cu stima

E. CRONDIRA & V. LIMBEROPULO

DORNA

SARU, JUDEȚUL SUCEAVA

ISVORUL „CARMEN-SYLVA”

APA MINERALA ALCALINA DICARBONATA

Experienta seculara a demonstrat ca nutrijunea prezenta in aceasta izvoare este foarte bogata in saruri minerale alcaline. Afecțiuni constitucionale afebrile, anemie, ale stomacului, ale ficatului, ale rinichilor și ale căilor urinare, cedază repede, întrebunțind dintr-o apă alcalină.

Maladiile în care cărora se recomandă apa de Săru-Dorna, izvorul „Carmen-Sylva”, sunt Anemia cu consecințele ei, anemie cronică, palpitații, lipsa de poftă de mâncare, slăbiciunea generală, insomnie, amenoree, menstruu agitată, constipația și diferitele simptome nervoase. **Chlorosa** (palorea feței); **Scrofuloza**; **Impaludismul** (triguri înecate cu splina umflată); dintre boala de piele: **Eczema**, **Psoriasisul**, **Lichenul** (măncărimea pielii, pota pe corp și pe obrazi); dintre boala constituțională: **Metagra**, **Guta** (podagra), **Rheumatismul**. Ca reconștituant se poate aduna în urina unor boala cronice în urma unui entar chronic al pulsanului (al pieptului), în urma unei care mercuriale. E foarte activă în contra colicilor hepatici (ale ficatului) și nefretice (ale rinichilor).

Dosă: Pentru adulți la dejun și la prânz câte o jumătate din lutele cu sără fără vin.

Depozit: la D-na O. SEITZ, Constanța.

NATIONALA
Societate generală de asigurare în București
Capital Social 2.000.000 lei.
Fonduri de rezervă 4.300.000 lei

Asigura contra incendiului, contra grădii, precum și în ramura „vieții” în toate combinațiile uzitate.

Reprezentant principal pentru județul Constanța:

D-I NICOLAE MASTERO.

Agenția pe Strada Gărei No. 13, vis-à-vis de grădina 23 Noembre.

Fabulosă de eftin

M'am decis de aci înainte
Ca să vândă încălțăminte
Cu prețuri foarte moderați
Ca să fiți D-lor și Dămnelor câștigați.

II.

De comanda de Poliți
In douăzeci ore le aveți
Iar și gata de vroiți
La minută le găsiți.

III.

De Domni, Dămne, Domnișore
De șevroși sau vr'o culore
Pentru sezonul de băi
Le găsiți numai la noi

IV.

De vroiți să comandați
Vă rog ocol nu'mi dați
Căci sunt un bun român
Cum a fost Tatăl Strabun.

V.

De vroiți să mă aflați
Strada Traiană apucați
Căci vă es eu înainte
Și vă fac un Compliment.

D. MOSORA
La „Clasa Modernă”.

La bazarul român

O cantitate mare de mărfuri de Galanterie, Manufactură, încălțăminte și alte specii de mărfuri, vind cu prețuri cele mai moderaate după concurența pieței.

Fac apel la toți prietini atât din oraș cât și din județe a mă încuraja cu cumpărările D-lor.

G. Șerbănescu.

Anunțiu

Cereți numai adevărata apă minerală din originala vursă:

Borvis de Borszek

care este superioară tuturor apelor minerale, și vă feriți de alte ape vătămătoare sănătății.

Depozitarul general pentru județul Braila și Dobrugea este numai

D-I C. Molăndac

Strada Regală No. 89 și 91 bis în

— BRAILA —

Piața Independenței

AVIS

Piața Independenței

La Magazinul de Haine Gata

MAURICE HORNȘTEIN

Se află un bogat asortiment de Haine Gata pentru primă-vară și anume: 200 pardesiuri diferite desemnuri din stofele cele mai fine. — 2.000 căștuțe, haine complete de diferite desemnuri pentru bărbați și copii. — 3.000 perechi pantaloni de diferite desemnuri de an-tazle. Un mare asortiment de haine de dame, pardesiuri de cheviot cu pelerine, jachete după ultimul jurnal. — Pelerine lucrate în dăndele și groje toate după ultimul jurnal. — Făcând că au adus o cantitate foarte mare de mără, m'am decis a vândele cu prețuri foarte e'fine. — Rog pe toți clienți a mă onora cu vizitele D-lor.

Magazin de coloniale, beuturi spirtoase și diferite articole de ferărie.

G. D. BALAN

— Strada Carol. — Constanța. —

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „Universală”

Librăria

Este asortată cu tot ce se atinge de articole de librărie; precum:

Papeterie bogat montată cărți scolare, de științe și diferite romane în limba Română și Franceză

Articole de pielărie, albume de otografii și poezii, port-moneuri, port-tabacuri port-notise etc. etc.

Colecțiune de diferite tab'ouri comise pentru otografii.

Jucrii de copii și păpuși.

Parfumerie și săpunuri, Note pentru piano din țară și strălăutate.

Gr. M. GRIGORIU

CONSTANȚA

Tipografia

Posedând o mașină din cele mai perfecționate sistem „Marrinoni” și fiind asortată cu diferite litere tăcătura cea mai modernă poate efectua ori ce lucrare precum:

Cărți, Ziare, Afșe, Registre, Adrese, Circulari, etichete, Cărți de vizită de logodnă, biete de nuntă, și de înmormântare.

Depozit de tot felul de imprimate și registre necesare D-lor Perceptorii, Onor. Primărit și Epitropiciilor de Biserici.

LEGATORIE DE CĂRȚI

Effectuarea promptă și preturile cât se poate de moderaate.

Șirant Responsabil Ion Lupescu.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța